

ILAHAS at Iba Pang Tulang Pambata

Eugene Y. Evasco

Ilahas

May lumitaw
na bulaklak sa gilid
ng bangketa.
“Ilahas,” sabi ni Tatay.
“Nabubuhay kahit walang
nag-aalaga.”
Naghanap pa ako
ng mga ilahas—
damong tumubo
sa mga biyak at gilid ng daan,
halaman sa mukha
ng lumang simbahan,
at lumot sa daang
nilisan ng ladrilyo.
“Munting gubat,” sabi ng Nanay.
Saka itinuro niya
ang mga buntot-pusa
sa bakanteng lote.
Habang naglalakad pauwi,
narinig ko ang awitan
ng mag-asawang bato-batong
kakulay ng aspaltong daan.
May dumapong mariposa
sa dingding;
may nagpakitang mamalakol
ngunit agad ding nagtago.
Hinipan ng hangin
ang mga binhing

lumilipad, lumulutang.
“Ligaw,” sabi ni Lola.
Naliligaw yata
sa gubat
ng mga gusali’t tahanan.
“Kamangha-mangha,”
bulong ko sa sarili,
“talagang kamangha-mangha.”

Ang Mga Regalo ng Alon

Inagaw niya
ang laruang bola namin,
maging ang balde
at ang munting kalaykay.

Balak pa niyang tangayin
ang aming salbabida,
ang payong na makulay,
at saka basket ng meryenda.

Magagalit na ako
nang kinuha niya
ang mga manika,
laruang balsa,
at muntik na,
muntik na,
ang aking tsinelas.

Uminit ang ulo namin
nang winasak niya
ang binubuo naming palasyo,
pati ang dambuhalang pader
sa paligid nito.

Nananadya ang mga alon.

Ngunit teka.
Sa isang hampas
ng alon,
may lumitaw sa dalampasigan:

mga bubog na kininis,
mga sigay na balat-tigre,
mga piraso ng korales,
mga bituing-dagat,
mga alimangong nagtitinikling,
at saka kahoy
na sungay ng nilalang
sa ilalim ng dagat.

Salamat, alon.
Magkaibigan tayo
mula ngayon.

Ang Balete sa Lungsod Canlaon

Kinatatakutan ang iyong hiwaga.
Walang ibong dumadapo,
walang nalilikhang pugad
sa iyong mga sanga
kundi mga sapot ng pangamba.
Nilalayuan ka ng mga paruparo
at hindi ka namumulaklak.
Sabi nila,
ikaw ang nagsilang
sa mga aswang.
Sa lilim mo,
nananahan ang kapre't maligno.
Nahahalina mo ang mga multo.
Sumpa ang tumubo ka
sa saanmang bakuran
dahil hatid mo'y kababalaghan.

Ngunit kapag gabi,
nagdiriwang ang mga diwata
sa iyong paanan;
naglalambitin ang mga ada
sa iyong mga baging.
Namumulaklak ka
at namumunga
ng bilog na bilog
at ginintuang buwan.

Gising Na, Sapa!

Gising na, sapa!
Buong tag-init kang nahimbing.
Kinumutan mo ng putik
ang mga hito, dalag,
bulig, kuhol, at mga susong-pilipit.
Ang iyong katawa'y
naging malapot na burak,
naging putik,
naging alikabok.
Natigang ka't
nagkabitak-bitak.

Sa iyong pagtulog,
nanaginip ka ng ulan,
ng daloy ng tubig
mula sa bukal,
ng pumupusag na isda,
at umuuhang mga palaka.
Naghihilik kang katugma
ng pangarap mong tikatik.

Ngayong pumatak ang ulan,
kinatok, niligalig
ang inaantok mong diwa.
Sa simula'y mga tuldok,
na naging linya,
naipong waring munting lawa
hanggang maging ragasa.

Tinangay ang putikang kumot
at ang latag ng alikabok.
Gising na, sapa!
Hayaang muling mag-inat,
pumusag, lumangoy,
ang mga kinupkop mong nilalang.
Hayaan kaming muling mamangka,
mangisda't magtampisaw
sa iyong bagong-ligong
landas.

Rhinoceros philippinensis

Naglaho ka
bago pa man kita makilala.
Ikaw na minsang
lumusong sa latian
ng sinaunang Taguig.
Ikaw na nanginain
ng sariwang damong
pinatamis ng hamog.
Hindi ko nasilayan ang sungay
sa iyong noo
at ang katawan mong
sinlaki ng tatlong kalabaw.
Ikaw na nakaligtas sa dakilang bahang
lumunod sa iyong kauri't kaanak.
Umahon ka sa mga burol at bundok
ng Cordillera, uminom ka
sa sapa matapos maglaro sa putikan.

Ngayó'y makikita
na lamang kita
sa museo.
Ikaw na isang pirasong panga
at baha-bahagi ng kalansay
matapos katayin
ng mga sinaunang tao,
pitong daang libong taon
ang nakalipas.

Ngunit
patuloy kang gumagala,
tumatakbo,
at humahakbang

sa aking isipan.

Panibagong Saribuhay

May panibagong saribuhay
sa ating karagatan.
Nagpatintero sa tastas na lambat
ang mga pawikan.
Nag-agawan sa pantutuli
ang mga kabayong-dagat.
Natakluban ng trapal
ang dambuhalang pagi.
Nagtumbang-presong ng mga bote
ang mga dugong.
Naghagisan ng kutsarang plastik
ang mga galunggong.
Nagtinikling sa mga istraw
ang mga pugita.
Nakipagtaguan sa mga supot
ang mga dikya.
Nanginain ng mga pumutok na lobo
ang mga pating.
Nagkabuhol-buhol sa pantali
ang mga butanding.
Pilit pinilipit ng mga alimango
ang plastik na kutsilyo.
Dumuyan ang mga lumba-lumba
sa butas na palanggana.
Sumuka ang balyena

ng tatlong sakong basura
at saka nalagutan ng hininga
sa may dalampasigan.

Lumutang na ang panibagong saribuhay
sa ating karagatan.

Mga Paboritong Musika

Palatak ng butiki kapag maghahapunan.
Malulutong na dahong tuyo kapag natatapakan.

Sitsit ng kuliglig kapag dapithapon.
Buhos ng rumaragasang tubig ng talon.

Kurokutok ng mga bato-bato sa tanghali.
Taghoy ng matandang tuko sa hatinggabi.

Tilaok ng tandang sa pagsabog ng liwanag.
Hugong ng bubuyog sa bulaklak na bumubukad.

Sagitsit ng isinasangag para sa agahan.
Tiktak ng antigong orasan.

Tiririt ng mga kilyawan sa umaga.
Alingangaw ng sariling hiyaw sa kuweba.

Siyap ng mga bagong-pisang sisiw.
Lawiswis ng kawayan kapag mahangin.

Lagaslas ng ilog pagkatapos umulan.
Hampas ng alon sa dalampasigan.

Kalembang ng kampana bago ang Noche Buena.
Mahinhing halakhak ng beybing kinikiliti sa paa.

Pahiyas: Pasasalamat sa Biyaya ng Lupa

Nagmistulang mirasol, mga dahon,
orkidyas, at aranya ang mga kiping,
nanghiram ng mga kulay sa bahaghari.
Nakasabit ang mga uhay ng palay
sa dingding; tinuhog-tuhog, tila kuwintas,
ang mga sitaw, kamatis, at sili.
Ang mga piling ng saba'y naiinip
maging minatamis o maihalo sa haluhalo.
Nakahanay ang mga mais, labanos, at talong
upang masagana ang salubong kay San Isidrong Poon.
Naging palamuti ng mga bintana
ang mga upo at ampalaya.
Maging ang mga sayote at repolyo,
nakaladlad na waring kurtina.
Ang mga pinya'y pinagpatong-patong parang bulkan;
ang mga kalabasa'y ginuhitan ng mga mukha
at nagmistulang mga manyika.
Ang hamak na kubo, ngayo'y namumulaklak
sa mga biyayang umusbong mula sa lupa.